

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ І.І. МЕЧНИКОВА
Економіко-правовий факультет

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор ОНУ імені І. І. Мечникова

проф. Вячеслав ТРУБА

» _____ 2025

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
за спеціальністю

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

Освітня програма: Публічне управління та адміністрування

Одеса 2024-2025

Програма атестаційного екзамену за спеціальністю для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання: галузь знань – 28 «Публічне управління та адміністрування»; спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»; освітня програма ОПП 281 «Публічне управління та адміністрування».

Розробники:

КОЛОНТАЙ Світлана - к.е.н., доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування;

ПАВЛЕНКО Олена - д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування.

Затверджено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування

Протокол № 6 від «24» лютого 2025 року

Завідувачка кафедри Олена ПАВЛЕНКО

«Погоджено»

Навчально-методична комісія економіко-правового факультету

Протокол № 4 від «5» березня 2025 року

Голова НМК ЕПФ Юрина ГОЛОДЕНКО

«Погоджено»

Гарант освітньо-професійної програми

«Публічне управління

та адміністрування»

першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

 Світлана КОЛОНТАЙ

Затверджено Вченою радою економіко-правового факультету

Протокол № 7 від «10» березня 2025 року

Голова ВР ЕПФ Людмила ТОКАРЧУК

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма атестаційного екзамену укладена відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», Статуту Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова (редакція 2024), Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (наказ ОНУ імені І.І. Мечникова № 51-02 від 31.08.2022 р.), Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова та відокремленому структурному підрозділі "Фаховий коледж ОНУ імені І.І. Мечникова" (наказ ОНУ імені І.І. Мечникова № 62-02 від 26.10.2022 р.), Стандарту вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 жовтня 2018 року № 1172, освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування, інших нормативних актів України з питань вищої освіти.

Атестаційний екзамен - це форма об'єктивного оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти, які він повинен продемонструвати для підтвердження рівня здобутих ним компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти та освітньою програмою.

Основним науково-методичним документом, що регламентує зміст атестаційного екзамену є його програма, спрямована на забезпечення комплексного підходу до оцінки теоретичної, методичної та практичної підготовки студента до виявлення ступеня його підготовки до майбутньої самостійної діяльності.

Мета програми атестаційного екзамену – визначити обсяг і необхідний рівень теоретичних знань, практичних навиків та вмінь з фахових дисциплін, отриманих студентом при освоєнні відповідної освітньої програми.

Атестаційний екзамен випускників освітньої програми за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» проводиться за білетами, складеними випусковою кафедрою у вигляді тестових завдань та в повній відповідності до програми атестаційного екзамену. Екзаменаційні білети для проведення атестаційного екзамену мають містити питання з усіх дисциплін, які забезпечують одержання студентом фахових компетентностей з даної спеціальності.

Порядок проведення атестаційного екзамену визначається Положення про атестаційні комісії в Одеському державному екологічному університеті.

Для успішного складання атестаційного екзамену за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти) студент повинен володіти такими фаховими компетентностями як:

1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.

6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Наявність сформованих компетентностей у студентів перевіряється через контроль результатів навчання студентів:

1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою.

3. Уміти усно і письмово спілкуватися іноземною мовою.

4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

7. Уміти організовувати та брати участь у волонтерських/ культурно-освітніх/ спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.

8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

9. Знати основи електронного урядування.

10. Уміти користуватися системою електронного документообігу.

11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.

12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.
14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.
15. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.
16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

РОЗДІЛ II. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН,ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ОДЕРЖАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

I. Вступ до публічного адміністрування

Теоретичні аспекти публічного адміністрування, ефективність та результативність демократичного врядування, методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації. Моделі в галузі публічного адміністрування. Культура і етика публічного адміністрування. Конфлікти та стреси в публічному адмініструванні, теоретико-методичні засади управління суспільним розвитком. Теорія держави та суспільство. Суспільно-політичні процеси: міст та тенденції розвитку, інноваційний розвиток України.

II. Державне регулювання економіки

Теоретичні основи державного регулювання економіки. Державне прогнозування, програмування та макроекономічне планування. Фінансово-бюджетне та грошово-кредитне регулювання економіки. Кон'юнктурна, структурна та інвестиційна політика держави. Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності. Державне регулювання підприємницької діяльності. Державне регулювання рівня життя і соціального розвитку. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Регіональна економічна політика держави.

III. Публічне управління та адміністрування

Теоретичні основи публічного управління та адміністрування. Суть і типи держави. Організація та функціонування публічної адміністрації. Місце публічного адміністрування у загальній системі менеджменту. Сутність адміністрування державних організацій. Організація адміністрування в державних організаціях. Інформаційно-комунікаційні зв'язки в системі адміністрування державних організаціях. Розробка, ухвалення та реалізація управлінських рішень в державних організаціях. Управління персоналом в державних організаціях. Інноваційний менеджмент в державних організаціях. Ефективність публічного управління та адміністрування.

IV. Державне та регіональне управління

Основи теорії державного управління. Державна влада та державне управління. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку. Роль різних гілок влади у процесі державного управління. Державне управління на регіональному рівні. Менеджмент органів державної влади. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні. Центральні органи державного управління. Регіональні органи державного управління. Місцеве самоврядування та його роль у державному управлінні. Внутрішня організація та управління органів державної влади. Державна служба в Україні. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої. Відносини органів публічної влади в системі державного та регіонального управління. Розвиток системи державного та регіонального управління.

V. Е-урядування

Електронне врядування: концептуальні засади, поняття та сутність. Організаційні та інституційні основи електронного врядування. Нормативно-правове забезпечення електронного врядування. Складові інформаційно-технологічної інфраструктури електронного врядування. Системи інформаційних ресурсів в електронному врядуванні. Основи програмно-технічного забезпечення електронного врядування. Менеджмент комунікацій у системі електронного врядування. Інформаційний маркетинг як сучасна філософія ринкової економіки. Маркетинг послуг у системі електронного врядування.

VI. Стратегічне управління

Теорія та методологія стратегічного управління у публічній сфері. Розвиток і зміни в публічній організації та управління змінами. Стратегії змін. Технології розробки та реалізації стратегії. Публічний аудит. Напрями змін в публічному управлінні. Концепція і зміст стратегічного управління. Роль стратегічного управління у розвитку публічних організацій. Технологія стратегічного управління і планування. Концепції стратегічного вибору та стратегічні рішення. Моніторинг і оцінювання в стратегічному управлінні. Стратегічне управління на центральному рівні. Стратегічне управління на місцевому рівні.

VII. Державна служба

Загальні засади публічної служби. Державна служба в системі публічної служби, її види, принципи та правове регулювання. Управління державною службою. Правовий статус державних службовців. Проходження державної служби. Запобігання корупції у сфері публічної служби. Державна служба в апараті органів законодавчої та судової влади. Особливості проходження державної служби в органах виконавчої влади. Публічна служба в місцевому самоврядуванні. Моделі публічної служби у зарубіжних країнах. Результативність і ефективність публічної служби і адміністрування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

I. Вступ до публічного адміністрування

Основна література:

1. Долженков О.О. Публічне управління та адміністрування: вступ до спеціальності: навч. посіб. / О. О. Долженков. Одес : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 190 с.
2. Основи публічного управління та адміністрування: навч. посіб. для здобувачів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / П. С. Покатаєв, М. А. Латинін, С. В. Степаненко, Г. П. Пасемко, О. М. Таран. Харків: ТОВ «Оберіг», 2024. 240 с.
3. Основи публічного управління та антикорупційна діяльність [навчальний посібник] / Є.Г. Карташов, А. П. Миколаєць, А. В. Антонов, І. О. Драган, Н. В. Даций та ін., за заг. ред. Є. Г. Карташова, А. П. Миколайця– Київ : Освіта Україна, 2020.- 303с.
4. Вступ до публічного адміністрування: навч. посіб. / Н.Л. Гавкалова, Т.А. Власенко, Л.Ю. Гордієнко та ін.; за заг. ред. Гавкалової Н.Л. Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2016. 382 с.
5. Гуторова О.О., Стасенко О.М. Адміністративний менеджмент: навч. посібник / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2014. 383 с.
6. Лазор О.Д. Основи публічного управління та адміністрування: навчально-методичний посібник / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, І. Г. Юник. К.: Ліра-К, 2017. 268 с.
7. Ястремська О.М. Публічне адміністрування: Навчальний посібник / О.М. Ястремська, Л.О. Мажник. Харків, ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 132 с.

Додаткова література:

1. Бакуменко В.Д., Усаченко Л.М., Тимцуник В.І., Червякова О.В. Основи адміністративного менеджменту: навч. посібник. К.: Інтерсервіс. 2013. 148 с.
2. Гордієнко Л. Ю. Адміністративний менеджмент: навчальний посібник / Л. Ю. Гордієнко, Л. Г. Шемаєва. Х.: Вид. ХНЕУ, 2006. 212с.
3. Державне управління: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президенті України; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
4. Дзюндзюк В.Б., Мельтюхова Н.М. та ін. Публічне адміністрування в Україні: Навч. Посібник / [за заг. ред. д-ра ф. наук, проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н.М. Мельтюхової. Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр». 2011. 306 с.
5. Мироненко О.М., Горбатенко В.П. Історія вчень про державу і право: навчальний посібник. Київ: Академія, 2010. 456 с.
6. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник / В.М. Нагаєв. Х.: ХНАУ, 2018. 278 с.
7. Чернов С.І. Текст лекцій з дисципліни «Публічне адміністрування» / С.І. Чернов, С.О.

II. Державне регулювання економіки

Основна література:

1. Мельникова О. Державне регулювання економіки: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня спеціальності 051 «Економіка»: електронне видання. Харків: ХНПУ, 2023. 105 с.
2. Жавнерчик О.В. Державне регулювання економіки. Конспект лекцій. Одеса. 2019. 113 с.
3. Сенишин О. С. Державне регулювання економіки: навч. посібник / О. С. Сенишин, М. О. Горинь, О. О. Кундицький. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. 334 с.
4. Державне регулювання економіки: курс лекцій для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» / Укладач Феєр О.В., Паулик А.Я., Мукачєво: МДУ, 2017. 143 с.
5. Ігнатова Є.М., Кармінська-Белоброва М.В. Державне регулювання економіки: навчальний посібник. Харків: ХІУ, 2014. 208 с.
6. Ковтун О. І. Державне регулювання економіки: навч. посібн. Львів: «Новий Світ – 2000», 2014. 429 с.
7. Сенишин О. С., Горинь М. О., Кундицький О. О. Державне регулювання економіки: підруч. для студентів ВНЗ. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. 334 с.

Додаткова література:

1. Гриньова В. М. Державне регулювання економіки: підручник / В. М. Гриньова, М. М. Новікова. К.: Знання, 2008. 398 с.
2. Іртищева І.О., Крупіца І.В. Державне регулювання соціальної орієнтації національної економіки. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. 2014. Вип. 7(1). С. 198-202. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2014_7\(1\)_54](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2014_7(1)_54).
3. Калетнік Г.М. Державне регулювання економіки: навч. посіб. / Г.М. Калетнік, А.Г. Мазур, О.Г. Кубай; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, М-во аграр. політики і продовольства України, ВНАУ. К.: Хай-Тек Прес, 2011. 427 с.
4. Михасюк І.Р. Державне регулювання економіки: підручник. К.: Ліра-М, 2011. 216 с.
5. Овсієнко О. В. Державне регулювання та його вплив на формування правової економіки в Україні. Економічний простір. 2015. №98. С. 105-115. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2015_98_13
6. Радченко Л.П. Державне регулювання та стимулювання інноваційного розвитку національної економіки. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Економіка. 2014. Вип. 14. С. 28-36.
7. Стеченко Д. М. Державне регулювання економіки: навч. посібник. К.: Знання, 2007. 271с.
8. Третяк Г.С., Бліщук К.М. Державне регулювання економіки та економічна політика: навч. посіб. Л.: ЛРІДУ НАДУ, 2011. 128 с.
9. Трофимчук О.А. Державне регулювання економіки: теоретичне переосмислення в ХХІ столітті. Економіка та держава. 2020. №6. С. 206-212. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/6_2020/38.pdf
10. Ушакова, Н.Г., Зарецька Л. М. Державне регулювання економіки: навч.метод. посібник. Х.: ХДУХТ. 2014. 225 с

III. Публічне управління та адміністрування

Основна література:

1. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.
2. Колонтай С.М. Публічне управління та адміністрування: конспект лекцій. Одеса, Одеський державний екологічний університет, 2022. 115 с.
3. Теорія та практика публічного управління та адміністрування [Текст]: навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с.

4. Актуальні проблеми публічного управління та адміністрування : Колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. Кирич Н. Б. – Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2020. – 268 с.
5. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: Навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 380 с.
6. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / [А. О. Азарова, Л. М. Ткачук, Л. О. Нікіфорова та ін.]. Вінниця: ВНТУ, 2019. 181 с.
7. Бакуменко В.Д. Особливості публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / В.Д. Бакуменко [та ін.]. К.: Вид-во Ліра-К, 2016. 256 с.
8. Кальниш Ю.Г., Лозинська Т.М., Тимцуник В.І. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. Полтава: РВВ ПДАА. 2015. 279 с.
9. Публічне адміністрування: Конспект лекцій / Улибіна В.О. ОДЕКУ. Одеса: ТЕС. 2013. 120 с.
10. Лазор О.Д. Основи публічного управління та адміністрування: навчально-методичний посібник / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, І. Г. Юник. К.: Ліра-К, 2017. 268 с.
11. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник / В.М. Нагаєв. Х.: ХНАУ, 2018. 278 с.
12. Основи публічного адміністрування: посібник для підготовки до іспиту / [Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.]; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2016. 128 с.
13. Публічне управління та адміністрування: навч. посіб. / Скидан О. В., Якобчук В. П., Дацій Н. В. та ін.; за заг. ред. О. В. Скидана. Ж.: ЖНАЕУ, 2017. 705 с.

Додаткова література:

1. Брюшкова Н.О., Ніколюк О.В., Удовиця О.Ф. Особливості прийняття управлінських рішень в публічному управлінні. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. №3. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1605>. DOI: [10.32702/2307-2156-2020.3.39](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.3.39)
2. Державне управління: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президенті України; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
3. Дзюндзюк В.Б., Мельтюхова Н.М., Фоміцька Н.В. та ін. Публічне адміністрування в Україні: Навч. посібник / за заг. ред. д-ра ф. наук, проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н. М. Мельтюхової. Х.: Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр». 2011. 306 с.
4. Енциклопедія державного управління: у 8 т. Т. 8: Публічне врядування / наук. ред. кол.: В. С. Загорський та ін. Львів: ЛРІДУ, НАДУ. 2011. 712 с
5. Іванова Т. В. Державна політика / Іванова Т. В. [та ін.]. К.: Нац. акад. держ. упр., 2014. 448 с.
6. Іванова Т. В. Публічне управління сільськими територіями України: навч. посіб. / Іванова Т. В. [та ін.] К.: Фенікс, 2016. 336 с.
7. Лощина Л.В., Ковтун Г.І. Теоретичні аспекти публічного адміністрування в контексті українських реформ. Економіка та держава. 2018. №12/2018. С.99-104. http://www.economy.in.ua/pdf/12_2018/21.pdf
8. Малиновський В.Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор». 2018. 312 с.
9. Механізми взаємодії суспільства та влади: підручник / кол. авт.: А. М. Михненко (кер. авт. кол.), С. О. Кравченко, В. Ф. Мартиненко та ін. К.: НАДУ, 2013. 210 с.
10. Нескородев С.Н. Публичное администрирование: учебное пособие. Х.: ХНУ имени В.Н. Каразина. 2014. 148 с.
11. Обушна Н. Публічне управління як нова модель організації державного управління в Україні: теоретичний аспект. Ефективність державного управління. 2015. Вип. 44. С. 53-63.
12. Основи публічного адміністрування: посібник для підготовки до іспиту / [Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.]; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2016. 128 с.
13. Особливості публічного управління та адміністрування: навч. посіб. / В.Д. Бакуменко, І.С. Бондар, В.Г. Горник, В.В. Шпачук. К.: Ліра-К, 2016. 256 с.

14. Публічна служба: системна парадигма: кол. монографія / К.О. Ващенко, С. М. Серьогін, Є. І. Бородін, Н. А. Липовська, Н. Г. Сорокіна та ін. / за заг. ред. С. М. Серьогіна. Дніпро: ДРІДУ НАДУ. 2017. 256 с.
15. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. С. Чернова, В. Воронкової, В. Банаха, О. Сосніна, П. Жукаускаса, Й. Ввайнхардт, Р. Андрюкайтене; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 606 с.
16. Розвиток публічного управління в Україні: теоретичні, методологічні та практичні аспекти: монографія / кол. авт.: Горник В.Г., Кравченко С.О., Бакуменко В.Д. та ін.; за ред. Горника В.Г., Кравченка С.О. К.: УкрСІЧ, 2018. 354 с.
17. Семенчук Т.Б. Сутність категорії "публічне адміністрування" та передумови її формування. Вісник економіки транспорту і промисловості. Харків УДАЗТ. 2013. Вип. 42. С. 385-390.
18. Стратегія реформування державного управління України на 2016-2020 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. №474. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80#Text>
19. Тимцуник В. І. Публічне адміністрування: Навч. посібник. Київ, 2013. 185 с.
20. Чернов С.І. Текст лекцій з дисципліни «Публічне адміністрування» / С.І. Чернов, С.О. Гайдученко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Х.: ХНУМГ. 2014. 97 с.
21. Ястремська О.М. Публічне адміністрування: Навчальний посібник / О.М. Ястремська, Л.О. Мажник. Харків, ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 132 с.

IV. Державне та регіональне управління

Основна література

1. Державне та регіональне управління: підручник / Є.Г. Карташов, В.В.Євдокимов, І.О.Драган, О.І.Даций та ін.; за заг.ред. Є.Г. Карташова. Київ, 2019. 223 с.
2. Архірєєв С.І., Губанова Н.Н., Кузьменко О.В., Митрофанова А.С. Державне та регіональне управління: Навчальний посібник. Харків: Видавництво Іванчека І.С., 2018. 128 с.
3. Державне та регіональне управління: навч. посіб. / А. Ф. Мельник, А. Ю. Васіна та ін. ; за ред. А. Ф. Мельник. Тернопіль, 2014. 452 с.
4. Круш П.В., Кожемяченко О.О. Регіональне управління: навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2016. 248 с.

Додаткова література

1. Бакуменко В. Д. Підходи та моделі креативного державного управління: монографія / В. Д. Бакуменко, С. О. Кравченко, О. М. Руденко ; за заг. ред. В. Д. Бакуменка. К. : АМУ, 2014. 228 с.
2. Гончарук О. Б., Савичук Н. О. Поняття механізмів державного управління та їх практичне значення. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 7. С. 77-83. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.7.77
3. Державне управління, державна служба і місцеве самоврядування / Кол. авт.; За заг. ред. проф. О.Ю. Оболенського. Хмельницький. Поділля, 2009. 568 с.
4. Державне управління: основи теорії, історія і практика: навч. посіб. / В. Д. Бакуменко та ін.; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2009. 392 с.
5. Державне управління: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
6. Державне управління: теорія і практика / За заг. ред. проф. В.Б. Авер'янова. К.: Юрінкомінтер, 2008. 432 с.
7. Деякі питання реформування державного управління України: Розпорядження КМУ від 21 липня 2021 р. № 831-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>
8. Дідківська Л.І. Державне регулювання економіки. К.: Знання, 2007. 214 с.
9. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / наук.-ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (голова)

та ін. К.: НАДУ, 2011. Т. 1: Теорія державного управління. 2011. 748 с.

10. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / наук.-ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К.: НАДУ, 2011. Т. 2: Методологія державного управління. 2011. 692 с.

11. Євтушенко В.А. Державне та регіональне управління: навч. посіб. / В.А. Євтушенко, Г. В. Євтушенко. Х.: ХНУ, 2012. 215с.

12. Євтушенко О.Н. Державне управління (Основи теорії державного управління): [навчальний посібник у трьох частинах] / О. Н. Євтушенко, В. І. Андріяш. Частина 1. Основи теорії державного управління. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 268 с.

13. Єпіфанов А.О. Управління регіоном: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.О. Єпіфанов, М.В. Мінченко, Б.А. Дадашев; за заг. ред. А. О. Єпіфанова. Суми: УАБС НБУ, 2008. 361 с.

14. Мельник А.Ф. Державне управління: підручник / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський. К.: Знання, 2009. 582 с.

15. Методологія планування регіонального розвитку в Україні. Проект Європейського Союзу "Підтримка політики регіонального розвитку України". URL: https://cg.gov.ua/web_docs/1/2014/11/docs/Methodology_of_RD_planning.pdf

16. Литвиненко В.І. Регіональна економіка: підручник. К.: ЦУЛ, 2011. 384 с.

17. Надолішній П.І. Теорія та історія державного управління (Опорний конспект лекцій до навчальної дисципліни): навч. посіб. 2016. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 126 с.

18. Основи теорії державного управління : навч. посібник / В.В.Дементьєв, М.В.Гордон, Н.В.Оленцевич та ін.. Донецьк: ТОВ «ДРУК-ІНФІЦ», 2012. 311 с.

19. Регіональне управління: підручник / За аг. ред.. Ю.В.Ковбасюка, В.М. Вакуленка, М.К.Орлатого. К.: НАДУ. 2014. 512 с.

20. Сизоненко О.В. Теоретичні підходи до формування механізмів державного управління сталим розвитком територій. Молодий вчений. 2018. №11 (2). С. 987-992. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_11\(2\)_114](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_11(2)_114).

V. Е-урядування

Основна література:

1. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. 72 с.

2. Електронне урядування: навч. посібн. /Семенченко А.І., Жиляєв І.Б., Дзюба С.В., Рубан І.А., Усаченко Л.М., Руденко О.М. За ред. А.І. Семенченка. Херсон: Гринь Д.С. 2014. 392 с.

3. Електронне урядування. Опорний конспект лекцій. Дзюба С.В., Жиляєв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І. За ред. А.І. Семенченка. Київ. 2012. 264 с.

4. Електронне урядування: підручник авт. кол.: В.П. Горбулін, Н.В. Ерицяк, А.І. Семенченко, О.В. Карпенко та ін.; за заг. ред. проф. Ю.В. Ковбасюка; наук. ред. проф. Н.В. Ерицяк, проф. А.І. Семенченка. К.: НАДУ, 2014. 352 с

5. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К. 2017. URL: <https://egap.in.ua/biblioteka/e-uriaduvannia-ta-e-demokratiia-navchalnyi-posibnyk/>

Додаткова література:

1. Августин Р.Р. Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі: навчально-методичний комплекс. Тернопіль: ТНЕУ. 2014. 140 с.

2. Верховна Рада. Офіційний веб-портал. <https://rada.gov.ua/>

3. Дніпров О.С. Електронне урядування на місцевому рівні: поняття, принципи та передумови. Науковий вісник ХДУ. Серія Юридичні науки. 2018. Том 1 № 1. С.149-153. URL: <https://lj.journal.kspu.edu/index.php/lj/article/view/57>

4. Електронна демократія: навч. посіб. / Н. В. Грицяк, С. Г. Соловійов; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н. В. Грицяк. К.: НАДУ, 2015. 66 с.

5. Електронна демократія: сподівання та проблеми / Джоан Кедді, Крістіан Вергез [та ін.]; [пер. з англ. С. Соколик, О. Орель, К. Гомма]. К.: Центр адаптації державної служби до

стандартів Європейського Союзу, 2009. 164 с.

6. Електронне урядування в Україні: аналіз та рекомендації. Результати дослідження. Київ: Поліграфі-Плюс. 2017. 254 с.

7. Електронні петиції. Офіційне інтернет-представництво Президента України. <https://petition.president.gov.ua/>

8. Єдиний портал державних послуг Дія. URL: <https://diia.gov.ua/>

9. Колесніченко І. М. Розвиток електронного урядування в Україні: інституціональний аспект. Бізнес-Інформ. 2014. № 3. URL: <http://businessinform.net>.

10. Коновал В.О. Методологічні засади електронного урядування на місцевому рівні: поняття, принципи, моделі та передумови. Теорія та практика державного управління. 2016. № 2(53). С. 148-156.

11. Линьов К.О. Навчальний посібник до модуля «Інформаційне забезпечення державного управління та державної служби». Київ. 2016. 42 с.

12. Міністерство та комітет цифрової трансформації України. Офіційний сайт. URL: <https://thedigital.gov.ua/>

13. Міхровська М.С., Чорноус А.Г. Деякі аспекти впровадження електронного урядування в Україні на прикладі досвіду зарубіжних країн. Право і суспільство. 2016. № 2(2). С. 122-127. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis-2016-2%282%29-24>.

14. Сопілко І.М., Сай Р. Є.. Електронне урядування, як елемент електронної демократії в Україні. Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». 2020 (55). С. 102-107. URL: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.55.14781>

15. Закон України «Про електронні довірчі послуги» №2155-VIII редакція від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>

16. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» №851-IV, редакція від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>

17. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» №80/94-ВР, редакція від 04.07.2020. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>.

18. Закон України «Про інформацію» №2657-XII, редакція від 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

19. Програма «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» (Програма EGAP) на 2015-2023 рр. Офіційний сайт. URL: <https://egap.in.ua/>

20. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні. Розпорядження КМУ від 20 вересня 2017 р. № 649-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/250287124>

21. Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні: Розпорядження КМУ від 16 листопада 2016 р. №918-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-%D1%80#Text>

22. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження КМУ від 8 листопада 2017 р. №797-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80#Text>

23. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

24. Чукут С.А., Дмитренко В.І. Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні. Інвестиції: практика та досвід. № 13/2016. С. 89-93.

VI. Стратегічне управління

Основна література:

1. Берданова О. В., Вакуленко В. М., Валентюк І. В., Ткачук А. Ф. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / [О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, І. В. Валентюк, А. Ф. Ткачук]. К.: 2017. 121 с.

2. Дикань В. Л. Стратегічне управління: навч. посіб. / В. Л. Дикань, В. О. Зубенко, О. В. Маковоз, І. В. Токмакова, О. В. Шраменко. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 272 с.

3. Довгань Л. Є., Каракай Ю. В., Артеменко Л. П. Стратегічне управління: Навч. посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2011. 440 с.
4. Сментина Н. В., Фіалковська А. А. Стратегічне планування місцевого розвитку: навч. посіб. К.: ФОП Гуляєва В.М. 2019. 244 с.
5. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері: навч. посіб. / авт. кол.: С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. Київ: НАДУ, 2018. 192 с.
6. Тертичка В.В. Стратегічне управління: підручник . Київ: «К.І.С.», 2017. 932 с
7. Толуб'як В.С., Корольок Ю.Г., Дудкіна О.П., Попович Т.М. Стратегічне управління (навчально-методичний посібник). Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 213 с.

Додаткова література:

1. Берданова О., Вакуленко В. Стратегічне планування місцевого розвитку. Практичний посібник / [Берданова О., Вакуленко В.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». К.: ТОВ «Софія-А». 2012. 88 с.
2. Вакуленко В. М., Мамонова В. В., Шаров Ю. П. Стратегічне планування на місцевому та регіональному рівнях: Навч. посібник. Ужгород: Патент, 2004. 198 с.
3. Войтович Р.В. Вплив глобалізації на систему державного управління (теоретико-методологічний аналіз): Монографія / За заг. ред. д-ра філос. наук, проф. В.М.Князева. К.: Вид-во НАДУ, 2007. 680 с.
4. Гевко О.Б., Шведа Н.М. Стратегічне управління: Навчальний посібник. Тернопіль ФОП Паляниця В.А. 2016. 152 с.
5. Концептуальні засади взаємодії політики й управління: навч. посіб. / Авт. кол.: Е.А. Афонін, Я.В. Бережний, О.Л. Валевський та ін.; за заг. ред. В.А. Ребкала, В.А. Шахова, В.В. Голубь, В.М. Козакова. К.: НАДУ, 2010. 300 с.
6. Куйбіда В.С., Білоконь Ю.М. Територіальне планування в Україні: європейські засади та національний досвід. К.: Логос, 2009. 108 с.
7. Ольчак М. Партисипативне стратегічне планування в органах місцевого самоврядування. Посібник для об'єднаних територіальних громад. Варшава: Фонд розвитку місцевої демократії. 2017. 113 с.
8. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
9. Пуцентейло П. Р., Завитій О. П. Особливості формування стратегії управління економічним розвитком регіону. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. 2017. №27. С.298-308. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/28870/1/Поділ_Вісник_27_2017_Пуцентейло%20П.Р.-Завитій%20О.П..pdf
10. Рогатіна Л.П. Стратегічне управління економічним розвитком, його особливості та роль у формуванні конкурентних переваг регіону. Економіка та держава. 2018. №2. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2018/22.pdf
11. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки. Монографія / В. П. Горбулін, А. Б. Качинський. К.: НІСД, 2010. 288 с.
12. Стратегічне планування регіонального розвитку. [Міністерство розвитку громад та територій України](https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/). Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/>
13. Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>
14. Ткачук А.Ф. Стратегічне планування у громаді (навчальний модуль) / Анатолій Ткачук, Василь Кашевський, Петро Мавко. К.: ІКЦ «Легальний статус». 2016. 96 с.
15. Цілі Сталого Розвитку: Україна (національна доповідь). К. 2017. URL: <https://menr.gov.ua/files/docs/>
16. Шаров Ю. П. Стратегічне планування в муніципальному менеджменті. Концептуальні аспекти: монографія / Ю. П. Шаров. К.: Вид-во УАДУ, 2001. 302 с.
17. Хребтій І. В. Вплив децентралізації на стратегічний розвиток регіонів: концептуальний

аспект. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2017. №10. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1138>

VII. Державна служба

Основна література:

1. Біла-Тіунова Л.Р. Державна служба України. Загальна частина: навчальний посібник. 2020. 511 с.
2. Державна служба: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; редкол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. К.; Одеса: НАДУ, 2012. Т. 1. 372 с.
3. Державна служба: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; редкол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. К.; Одеса: НАДУ, 2013. Т. 2. 348 с.
4. Посібник для керівників державної служби / [Ю. Лихач (кер. авт. колективу), М. Канавець, Р. Попов, А. Малюга, Н. Шамрай, С. Гербеда, А. Мацокін, Н. Чермошенцева, С. Селіванов, Н. Щербак, В. Дівак, Г. Третяченко, Ю. Єрченко, М. Постолюк, О. Бутенко, Л. Михалик; за заг. ред. Н. Алешинської]. К.: ТОВ «ВІСТКА». 2020. 422 с.
5. Круп'як Л.Б. Організація діяльності державного службовця: Навч. посібник. Тернопіль: Крок. 2015. 243с.
6. Про державну службу: Закон України №889-VIII редакція від 16.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
7. Про запобігання корупції: Закон України № 1700-VII редакція від 15.08.2021. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

Додаткова література:

1. Про доступ до публічної інформації: Закон України №2939-VI редакція від 02.10.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
2. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо складання та моніторингу виконання індивідуальної програми підвищення рівня професійної компетентності державного службовця (індивідуальної програми професійного розвитку): наказ НАДС від 26.10.2020 р. № 201-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0201859-20#Text>
3. Про затвердження плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у 2021-2022 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2021 р. № 149-2021-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/149-2021-%D1%80#Text>
4. Про затвердження Порядку обчислення стажу державної служби : постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2016 р. № 229-2016-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/229-2016-p>
5. Про місцеві державні адміністрації: Закон України №586-XIV редакція від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
6. Про очищення влади: Закон України №1682-VII редакція від 20.03.2020. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-18>.
7. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України №539/97-ВР редакція від 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Біла-Тіунова Л.Р. Службова кар'єра державного службовця: теорія та правове регулювання. Дисертація д-ра юрид. наук: 12.00.07, Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.».О., 2012. 390 с.
9. Василевська Т. Е., Саламатов В. О., Марушевський Г. Б. Етика державного управління: підручник / за заг. ред. Т. Е. Василевської. Київ: НАДУ, 2015. 204 с.
10. Гончарук Н.Т. Управління керівним персоналом у сфері державної служби України: теорія та практика : монографія. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2012. 343 с.
11. Гришук А.Б. Державна служба в Україні: адміністративно-правовий вимір: монографія. Львів: 2018. 232 с.

12. Державна служба: організаційно-правові основи і шляхи розвитку / За заг. ред. проф. В.Б. Авер'янова. К.: Вид. дім ін Юре, 2009. 272 с.
13. Малиновський В.Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор». 2018. 312 с.
14. Національне агентство України з питань державної служби. Офіційний сайт. URL: <https://nads.gov.ua/>
15. Новації системи професійного навчання державних службовців у запитаннях та відповідях (позиційний матеріал). НАДС: офіційний вебсайт. URL: <https://nads.gov.ua/storage/app/sites/5/DIYALNIST/PROFF%20NAVCHANJA/160420spnnew-2.pdf>
16. Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України / А.В. Кірмач, В.К. Тимошук, М.В. Фігель та ін.; за заг. ред. В.П. Тимошука, А.М. Школика; Центр політико-правових реформ. К.: Конус-Ю, 2007. 735 с.
17. Рачинський А. П. Керівник у державних інституціях: навч.-метод. матеріали/ А.П. Рачинський; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, каф. держ. упр. і менедж. К.: НАДУ, 2009. 75 с.
18. Про затвердження Порядку проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців: постанова Кабінету Міністрів України від 23.08.2017 №640-2017-п редакція від 22.12.2020. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/640-2017-%D0%BF>.
19. Про затвердження Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад: постанова Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2019 р. №106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2019>.
20. Реформа державної служби у питаннях та відповідях: практичний посібник для керівників служб управління персоналом / М. Канавець, Ю. Лихач, А. Кукуля та ін.; за заг. ред. К. Ващенко. К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2016. 176 с.
21. Реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: матеріали для самопідгот. / [Бойко В. М. та ін. ; уклад.: Бойко В. М., Підгайний П. М., Коваленко Н. В.] ; Чернігів. облрада [та ін.]. Чернігів: Сівер. центр післядиплом. освіти, 2015. 244 с.
22. Рудакевич М.І. Професійна етика державних службовців: теорія і практика формування в умовах демократизації державного управління. Тернопіль: Вид-во АСТОН, 2007. 400 с.
23. Фролова Н.В. Особливості використання соціальних мереж у діяльності органів публічної влади. Публічне адміністрування: теорія та практика. 2019. Вип. 1(21). URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2019-01\(21\)/12.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2019-01(21)/12.pdf)
24. Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу. Офіційний сайт. Розділ «Бібліотека». URL: <http://www.center.gov.ua/com-phocagallery-controlpanel/biblioteka>

РОЗДІЛ III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Відповідь здобувача оцінюється на «відмінно» (90 – 100 / A), якщо вона містить повне, розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу; відображає чітко знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку і взаємодії, правильне формулювання тлумачень відповідних понять; свідчить про знання назв і змісту передбачених програмою нормативно-правових актів; містить аналіз змістовного матеріалу, самостійні висновки здобувача, формулювання та аргументацію його точки зору; логічно і граматично правильно викладена.

Відповідь здобувача оцінюється на «дуже добре» (85 – 89 / B), якщо вона виявляє загалом високий рівень знань студента щодо всієї програми навчальних дисциплін та практично відповідає викладеним вище вимогам, однак, при цьому не містить самостійного аналізу питання або не повністю аргументована, або не містить окремих елементів чи ознак, які не є суттєвими для характеристики предмету питання; або містить незначні неточності, які не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття тощо).

Відповідь здобувача оцінюється на «добре» (75 – 84 / C), якщо вона виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальних дисциплін та практично відповідає викладеним вище вимогам, однак, при цьому: не містить самостійного аналізу питання, не повністю аргументована, не містить окремих суттєвих елементів для характеристики предмету питання; містить незначні неточності.

Відповідь здобувача оцінюється на «задовільно» (70 – 74 / D), якщо вона є неповною, не містить всіх необхідних відомостей про предмет питання, є не зовсім правильною: не є аргументованою; свідчить про наявність прогалин у знаннях здобувача; викладена з порушенням логіки подання матеріалу; містить достатньо велику кількість теоретичних помилок.

Відповідь здобувача оцінюється на «допустимо» (60 – 69 / E), якщо вона є неповною, не містить всіх необхідних відомостей про предмет питання, є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів, нечіткі характеристики відповідних явищ; викладена з істотним порушенням логіки подання матеріалу; містить дуже багато теоретичних помилок.

Відповідь здобувача оцінюється на «незадовільно» (35 – 59 / FX), якщо студент відповів на поставлене запитання неправильно, або відповідь не розкриває сутності питання, допущені грубі змістовні помилки, які свідчать про безсистемність та поверховість знань у студента, невміння сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності.

Відповідь здобувача оцінюється на «незадовільно» (0 – 34 / F), якщо відповідь студента неправильна (або відсутня взагалі) та не відповідає мінімальним вимогам щодо обсягу та якості знань випускника, здобувачем допущені грубі помилки не тільки при розкритті питань, а й при визначенні базових понять і категорій.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Опис
90-100	Відмінно	A	«відмінно»
85-89	Добре	B	«дуже добре»
75-84		C	«добре»
70-74	Задовільно	D	«задовільно»
60-69		E	«допустимо»
35-59	Незадовільно	FX	«незадовільно з можливістю повторного складання»
0-34		F	«незадовільно з обов'язковим повторним курсом»